

Iktatószám

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Osztályozás

Tárgy

385.86

Hely

Idő

1912

Személy

Helyszám

Szerző

Cím A bérkocsik és a nyomoruságok.

Forrás: Magyar hirlap

Bp.

1912 X/11

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.) Oldalsz.

A bérkocsik és a nyomoruságok.

Valamit valamiképpen, valahogyan, valamikor végre tenni kellene a bérkocsi ügyek, konflis és fiakker slendriánok, nyomoruságok, piszkok és slendriánok dolgában. Valamit, akármilyen kicsit, de okosat, valamiképpen igyekezettel, valahogyan lelkiismerettel, valamikor ma vagy holnap és nem többé holnapután kiskedden, pesti embernyuzó pénteken, mert már hihetetlenül utolsó katasztrófáisan botránnyosak az ugynevezett állapotok, amelyek nem is állapotok, hanem szenny visszasaélések a tisztességgel.

A bérkocsikról beszélünk, az egylovasokról és kétlovasokról, de elsősorban az egylovasokról, a konflisokról, amelyek a köztudatban odáig sülyedtek, hogy amikor az ember azt mondja, hogy konflis már a közérzetében olyanféle benyomás keletkezik, mintha egy poloskának a mászkálását látná. Konflis-kocsi, ló, kocsis, a kocsi párnája, takarója, a ló szerszáma, bőre, csontja, a kocsis képe, szájának mocska, szemének elvetemültsége, a kerék döcögése, a régi sár rajta, életveszedelmes kalimpálása a lónak, a járműnek, fatális nemtörődömsége a kocsisnak az utca forgatagában, a veszekedések a hajtás miatt, a kerülőkért, a taksaméterért, a borraalóért mind eszünkbe jut, ha a konflisra gondolunk és utálatot, borzasztó undorodást éreznünk, legszívesebben szeretnők lebunkóznunk, összetörni, felégetni az egészet. A konflisra rászoruló budapesti embernek tudniillik az az igazi meggyőződése, hogyha másképpen nem lehet segíteni a bajokon, hát el kell pusztítani az egészet. Hogy a törvények miatt pusztítani, rom-

bolni, másnak a vagyonát megsemmisíteni nem szabad? De hát pusztítás és rombolás-e az, ha egy piszkofésket megsemmisítünk, avagy vagyon-e az, amelyik másoknak a megkárosításából és csakis visszaélések folytán maradhat meg. De koncedáljuk, hogy a közérzet nagymértékű idegességig fokozódott, hanem akkor a legsürgősebben tenni kell valamit a bajok megszüntetésére, mielőtt akadna valaki, aki rájönne, hogy Budapesten legbiztosabban aképpen szerezhet népszerűséget, ha a konflisok által meggyötört emberekből csapatot gyűjt és szétkergeti az egész konflis-intézményt.

Hamarjában hol kezdjük a már sablonossá váló panaszokat? Kezdjük azon, hogy hetek óta téli hideg van, hideg szél, hideg eső és a kocsik még mindig nyáriasan állanak, mennek, nyitott kocsik vannak csak, mert van valami holdvilág szabályzatuk, hogy októberben még nem kötelesek zárt kocsit tartani. Lehet az időjárás abnormis, szibériai, ha hóviharak dülnek, ha istennyila hullana, a szabályzatnak mindegy, nyitott kocsi áll, jár, ülj bele, biztos meghülés, influenza, tüdőgyulladás, káromkodhatsz, halj meg, de a szabályzat szabályzat és tudnod kell, hogy minden vivmány mártirokat követel, a repülőgépek is meg vannak a maga rekordmártírjai, hát miért ne lehessenek mártírjai a konflisszabályzatnak is, hisz ez idő szerint egy konflis a praktikus életben többet jelent, mint egy repülőgép, mert ugyebár hiába akarnék a hivatalba, az irodába, vagy a közvágóhidhoz menni repülőgéppel, nem lehet, hanem konflissal lehet, hozzunk áldozatot a konflisért. És aztán különben a repülőgép se csukott. Így, csakis ilyen filozófiával lehetne belenyugodni a téli hidegek ideje alatt abba, hogy a bérkocsik ne legyenek csukottak.

Hát nyitottak. De nemcsak nyitottak, hanem förtelmesek, ócska, rozoga, piszkos rongyok. Az ülése, a háta, az előtted levő pokrócz, amit a kehes, nyavalyás, férges lóról szednek le, a kocsis ruhája ez mind középkori tömlöczbe való, mintha valami nagy bünt követtél volna el és mert már a fegyház humanizmusában ismeretlenek a rothasztó tömlöczök, hát arra ítélték, hogy egy konflisba ülj. A ló, a szegény, az olyan, hogy botorkálással tán egyre csak azon töpreng, nem jobb volna-e egyszerűen összeroskadni és megdöglenni, de a kocsis káromkodása és ostorcsapásai miatt nem meri megtenni. Szabad-e ilyen párákat az utcán túrni. Hogy eze-

ket ide-oda támolygásuk miatt az autómobilok borzasztó nehezen tudják kikerülni, hogy meg ha ők akarnának kerülni, egészen bizonytalan, hogy mikor dülnek el, mikor esnek rá a szembejövő járműre, az nem is csodálni való. Hogy a villamosok közt nem tudnak járnunk, hogy az aszfalton összerogynak, a kövezeten megakadnak, felborulnak, az szintén természetes. Rendeletet csináltak arra, hogy újságot tizennyolcz éven aluliak ne árulhassanak az utcán, de a felől nem gondoskodnak, hogy negyven éven felüli gebék, elrongyolódott kocsikat, büdös pokróczokat ne hurcolhassanak az utcákon.

Aztán, ha egy ilyenféle jármű belebotlik valamibe és katasztrófa esik, mi történik akkor. Egy nagy csomó ember seregiük össze és amikor már az egész utat ellepte a csoportosulás, kerül egy rendőr, aki ir, felir. Mit ir? Mondjuk, hogy autómobilal történt az összeütközés, a rendőr előveszi a könyvét és vallatja a soffőrt.

— Mi a neve?

— Hány éves?

— Hol lakik?

— Hol született?

Még ez hagyján. Van ideje. Most következik egy kérdés:

— Mi a vallása?

Hallod-e, mi a vallása a sofförnek. Ott abban a nagy embergomolyagban, amikor széttört üveg, vagy egy emberi roncs hever az utcán, amikor minden elakad, amikor a tolongás folyton nő, amikor a zsebmetszők testülete is megérkezett és munkához látott, akkor a legégetőbb kérdések közé tartozik hivatalosan rendőrileg, hogy a sofförnek mi a vallása? Az automobilnak van száma, van gazdája, a sofförnek van igazolványa, abban benne van a neve, a lakása, minden rá tartozó adattal és elég volna, ha a számot, a nevet, a lakást lejegyezné a rendőr vagy elvenné a könyvet és szabaddá tenné az utat, hisz ilyenkor néha életbevágó kérdés, hogy ha katasztrófa történt, gyorsan juthasson oda a segítség, de a rendőrnek legfontosabb most kikutatni azt, hogy mi a sofför vallása, sőt tán, ha gyanút fogna, hogy a sofför más vallást mond be, esetleg helyszíni szemlét rendelne el, hogy megtudja az igazat.

A civilizáció kérdéséhez tartozik, hogy a rendőr mennyiben tud segítségére lenni az utcán a közönségnek. Például az ismeretes bérkocsi-zsarolásoknál. Lépten-nyomon látjuk, hogy a kocsi megáll, az utas kiszáll, átadja a pénzt és akkor következik a tenyérmutogatás, a hangos szitkok, trágár kifejezések özöne. Mi történt? A pasas csak a taksit fizette (ami legritkább eset), avagy a pasas a konfliskocsis véleménye szerint kevés borraivalót adott és ezért a kocsis kötelességének tartja, hogy a pofájához kenjen néhány hazai kifejezést, főképpen pedig ha egy nő, egy urinő az áldozat, ugyancsak szaladjon, hogy az utca röheje elől meneküljön, mert az utca röhögve kíséri tetszéssel a szaftos mondásokat és szereti megtanulni ezeket. Civilizált városokban a rendőr rögtön ott terem, ha észreveszi, hogy „tárgyalás“ van a kocsis és utas között, a rendőr mindenekelőtt az utast hallgatja meg. Nálunk a nemtörődöm-ség a leggyalázatosabb botrányokra ad módot és uri nők már nem is ülhetnek fel kocsira, hacsak előzőleg védelemről nem gondoskodnak.

De nem ülhetnek fel valamirevaló ruhában se nők, se urak. A piszkos kocsiban mindent magukra szedhetnek; szennyet, férget... Már külön bérkocsiruhára lenne szükség és ezt is azonnal a fertőtlenítőbe kellene vinni.

Szivesen látná azonban mindenki, ha az egész intézményt bevinnék a fertőtlenítőbe, megtisztítanák a szennytől, a slendriántól, ami már vérlázító, nem balkáni, hanem még azon alulian gyalázatos.